

riet nedlagt to Skovriderebeber; kort sagt, der har ikke frembudt sig nogen Leilighed, hvor der ikke fra min Side har været vist den alvorligste Bestræbelse for at bringe Udgifterne saa dybt ned som muligt. Men det ærede Medlem maa ikke glemme, at der er en væsentlig Forskjel paa hans Standpunkt som Repræsentant og paa en Regjerings Stilling. Regjeringen maa have et ganske andet Blik paa disse Ting end de, der staae udenfor den, og mange Gange kunne Besparelser, som Udenforstaaende finde med stor Lethed kunne gøres, i deres Udførelse medføre saa store Vanstikigheder, at de slet ikke kunne foretages. — Jeg tilstaaer, at jeg er ude af Stand til at fatte, hvorledes, som det ærede Medlem bemærkede, Communerne's Skolevæsen egentlig kan fremtræde som et Activ, som et virkelig Penge-Activ; eller som Gjenstand for en Besparelse. Jeg kan forstaae, at der kan være Spørgsmaal om at flytte Udgiften fra Statskassen over paa Communerne, men jeg troer i denne Retning at maatte slutte mig til hvad den sidste ærede Taler ytrede, at, forsaavidt der er Tale om Besparelse, da vil den neppe blive stor, naar Udgiften kommer over paa Communerne, Noget, jeg forøvrigt ikke principmæssigt skal sætte mig imod. Forsaavidt skal jeg dog erkjende, at det ærede Medlem har Ret, naar han siger, at det er et Activ, et stort, værdifuldt Activ, som det, naar det — det være sig i Statens eller Communes Hænder — bringer Folket frem til Dphlysning, med det Samme ikke blot vil give Folket Billie, men ogsaa Evne til at fyldestgjøre de Krav, Staten stiller til det; i den Henseende har han Ret. — Jeg kan lade Differentserne mellem mig og det ærede 8de kongevalgte Medlem (Andræ) ligge ganske hen, forsaavidt angaaer de Finantsperioder, hvis Historie allerede nu er afsluttet. Jeg er naturligviis ligesaa villig som pligtig til at troe ham, naar han siger, at, naar han i sin Tid syblede med Spørgsmaalet om at slaffe nye Statter tilstede, var Hensigten ikke dermed at fyldestgjøre et Behov, som Statskassen havde til rede Penge, men derimod at egalisere Noget i Stattesforholdene, som han ikke sandt var i sin Orden, skjøndt jeg tilstaaer, at det ikke staaer klart for mig, hvorledes det skulde skee, da der dog var Spørgsmaal om en Bestatning

for hele Landet; men, som sagt, det ligger ikke længer for, og jeg skal i saa Henseende indskrænke mig til denne forbigaaende Bemærkning. Jeg konstaterer derimod, at han har indbrømt, at der efter 1858 har været en stadig Tilbagegang tilstede, og skjøndt jeg heller ikke oversaae, men tværtimod udhævede, at dette maatte betragtes med stadigt Hensyn til de politiske Forhold, der vare tilstede, saa troer jeg dog, at det er ligesaa unægteligt, at Benyttelsen af Drefundscapitalen ogsaa havde sin Grund i en virkelig Mangel paa Midler, trods det, at Hertugdømmet Holstien, hvortil han vel nærmest sigtede, betalte sit Bidrag i Overensstemmelse med Normalbudgettet. Altsaa, Tilstanden har allerede i flere Aar været en Tilbagegang, og den Katastrophe, der er overgaaet os, har ganske vist ikke bidraget Lidet, ikke blot til at gøre Svagheden større, men ogsaa til at gøre den mere iøinefaldende. Jeg behøver ikke at minde ærede Medlemmer om, at hin Katastrophe har medført en ikke ubetydelig Vyrde i en ikke lidet forøget Statsgjæld; jeg behøver heller ikke at minde om, at det for os, som have maattet overtage Voet, ikke er muligt at formindske Udgifterne i samme Forhold, som vore Indtægter ere bleve formindskede, idetmindste ikke i de første Aar. Med Hensyn til Stillingen, saaledes som den har vist sig i min Tid, benægtede det ærede Medlem heller ikke, at der var en Underbalance tilstede; han benægtede ikke, at det kunde blive nødvendigt at søge nye Resourcer; han meente kun, at det ikke var betimeligt. Han kunde heller ikke nægte, at Balance var bragt tilstede ved, at vi benyttede Reservesonden i en saadan Udstrækning, at den ikke vilde kunne udholde det i længere Tid; men han meente, at man maatte slaae sig til Ro af Hensyn til de Besparelser, de gennemgribende Besparelser, der maatte kunne slaffes tilveie i Landets Forsvarsvæsen, og at først, naar dette var sleet, var det Tid at spørge om en ny Indtægtsforøgelse. Mine Herrer, deri ligger netop den væsentlige Forskjel mellem det ærede Medlem og mig. Jeg siger: Vi have allerede i en Aarrække benyttet vor Formue, om jeg saa maa sige, saa vidt, at jeg finder det betænkeligt at vedblive dermed. Jeg siger, at, selv om